

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ความรับผิดชอบ คุณธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีมนุษยสัมพันธ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจ การรู้จักวางแผน ความมีเหตุผล และ ความมีจิตใจเข้มแข็งอดทน ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ วารสาร งานวิจัย สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและการดำเนินการวิจัย

2. การสร้างแบบสอบถาม

2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบเลือกตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด จำนวน 1 ฉบับ โขบแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

2.2 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบแก้ไขข้อความเพื่อพิจารณาและเสนอแนะความเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหา

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try-out) กับ ครูสังกัดศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา 7 คน และโรงเรียนเจ้าพระยาวิทยายาคม จำนวน 3 คน รวม 10 คน ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจริงของการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้ ซึ่งแบบสอบถามที่นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรในตอนที่ 2 นั้นได้จำแนกรายชื่อของการจัดกิจกรรมในห้องเรียนและการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนทั้ง 10 ด้าน ไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำแนกรายชื่อของแบบสอบถามตามประเภทของการจัดกิจกรรม

ลักษณะความเป็นผู้นำ	การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน
1. ความรับผิดชอบ	ข้อ 1.1-1.4	ข้อ 1.5-1.6
2. ความมีคุณธรรม	ข้อ 2.1-2.3	ข้อ 2.4-2.5
3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ข้อ 3.1-3.3	ข้อ 3.4-3.5
4. การมีมนุษยสัมพันธ์	ข้อ 4.1-4.3	ข้อ 4.4-4.5
5. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ข้อ 5.1-5.4	ข้อ 5.5-5.6
6. ความเชื่อมั่นในตนเอง	ข้อ 6.1-6.4	ข้อ 6.5-6.7
7. ความสามารถในการตัดสินใจ	ข้อ 7.1-7.3	ข้อ 7.4-7.5
8. การวางแผน	ข้อ 8.1-8.3	ข้อ 8.4-8.5
9. ความมีเหตุผล	ข้อ 9.1-9.3	ข้อ 9.4-9.5
10. ความมีจิตใจเข้มแข็งอดทน	ข้อ 10.1-10.3	ข้อ 10.4-10.5

(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

3. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้อัตราร้อยละ 50 จากโรงเรียน 99 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร 50 โรงเรียน และคัดเลือกครูสังคมศึกษาโรงเรียนละ 5 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 250 คน (รายชื่อโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นตัวอย่างประชากร ปรากฏในภาคผนวก ก)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากกรมสามัญศึกษา ถึงหัวหน้าสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งและรับกลับด้วยตนเองทุกแห่ง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 250 ฉบับ ได้รับกลับคืนทั้งสิ้น 244 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.6

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ เพื่อนำไปใช้ในการแปลผล โดยมีวิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ โดยคิดเป็นค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบ}} \times 100$$

จากนั้นนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยกำหนดค่าคะแนน (Rate) ออกเป็น 4 ระดับ

เห็นด้วยมากที่สุดว่าครูควรจัดกิจกรรมนั้น ๆ ให้คะแนน 4

เห็นด้วยมากกว่าครูควรจัดกิจกรรมนั้น ๆ ให้คะแนน 3

เห็นด้วยน้อยกว่าครูควรจัดกิจกรรมนั้น ๆ ให้คะแนน 2

เห็นด้วยน้อยที่สุดว่าครูควรจัดกิจกรรมนั้น ๆ ให้คะแนน 1

จากการกำหนดค่าดังกล่าว นำมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร (ประกอบ กรรณสูต

2525: 40)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

f แทน ความถี่ของคะแนน

x แทน น้ำหนักของคำตอบ 4, 3, 2, 1

ค่าเฉลี่ยที่ได้ นำมาให้ความหมาย โดยถือเกณฑ์ดังนี้

- 3.56-4.00 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุดว่าครูสังคมศึกษาคอร์จกติกิจกรรมนั้น ๆ
 2.56-3.55 หมายความว่า เห็นด้วยมากกว่าครูสังคมศึกษาคอร์จกติกิจกรรมนั้น ๆ
 1.56-2.55 หมายความว่า เห็นด้วยน้อยกว่าครูสังคมศึกษาคอร์จกติกิจกรรมนั้น ๆ
 1.00-1.55 หมายความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุดว่าครูสังคมศึกษาคอร์จกติกิจกรรมนั้น ๆ

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของน้ำหนักคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นในลักษณะต่าง ๆ จากสูตร (Gene V. Glass and Julian C. Standley 1981: 68)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2/n}{n-1}}$$

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของความถี่คูณน้ำหนักยกกำลังสองของคะแนน

$(\sum fx)^2$ แทน ผลรวมของความถี่คูณน้ำหนักของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม จากสูตร (ประคอง กรรณสูต 2525: 54)

$$S_t = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^k N_i (s_i^2 + d_i^2)}{N}}$$

s_i^2 แทน ผลรวมส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละข้อยกกำลังสอง

d_i^2 แทน ผลรวมค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

6. การนำเสนอข้อมูล

นำผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เสนอในรูปตารางประกอบความเรียง